

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

7 oktober 2003

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0330/2003

*

VERSLAG

over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven
(COM(2002) 562 – C5-0517/2002 – 2002/0247(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Roberta Angelilli

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	37

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 4 november 2002 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 308 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven (COM(2002) 562 – 2002/0247(CNS)).

Op 7 november 2002 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt als medeadviserende commissie (C5-0517/2002).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 10 december 2002 Roberta Angelilli tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 21 januari, 9 juli en 30 september 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerp-wetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Jorge Salvador Hernández Mollar (voorzitter), Johanna L.A. Boogerd-Quaak (ondervoorzitter), Giacomo Santini (ondervoorzitter), Roberta Angelilli (rapporteur), Marco Cappato (verving Mario Borghezio), Carmen Cerdeira Morterero, Ozan Ceyhun, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Francesco Fiori (verving Marcello Dell'Utri, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Marie-Thérèse Hermange (verving Mary Elizabeth Banotti.), Timothy Kirkhope, Eva Klant, Ole Krarup, Alain Krivine (verving Ilka Schröder), Jean Lambert (verving Alima Boumediene-Thiery), Baroness Ludford, Lucio Manisco (verving Fodé Sylla), Manuel Medina Ortega (verving Sérgio Sousa Pinto), Hartmut Nassauer, Bill Newton Dunn, Marcelino Oreja Arburúa, Elena Ornella Paciotti, Paolo Pastorelli (verving Thierry Cornillet), Hubert Pirker, Martine Roure, Patsy Sörensen, Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco, Christian Ulrik von Boetticher en Christos Zacharakis (verving Bernd Posselt).

De Commissie juridische zaken en interne markt heeft op 20 februari 2003 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 7 oktober 2003.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven (COM(2002) 562 – C5-0517/2002 – 2002/0247(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2002) 562)¹,
 - gelet op artikel 308 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C5-0517/2002),
 - gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité²,
 - gezien het advies van het Comité van de regio's,
 - gelet op artikel 67 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken (A5-0330/2003),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst dat de overlegprocedure als bedoeld in de gemeenschappelijke verklaring van 4 maart 1975 wordt ingeleid ingeval de Raad voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst;
 5. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 6. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ PB C 45E van 25.2.2003, blz. 69-89.

² PB C 95E van 23.4.2003, blz. 40-44.

Amendement 1
Overweging 1

(1) De Europese Unie heeft zich tot doel gesteld een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te creëren en te ontwikkelen, waarin het vrije verkeer van personen wordt gewaarborgd. **De verwezenlijking van dit doel impliceert ook maatregelen ter bescherming** van slachtoffers van misdrijven.

(1) De Europese Unie heeft zich tot doel gesteld een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te creëren en te ontwikkelen, waarin het vrije verkeer van personen wordt gewaarborgd. **Voor de geleidelijke totstandbrenging van deze ruimte moeten door de lidstaten wetgevingsmaatregelen met minimumnormen worden vastgesteld die voorzien in een regeling voor de schadeloosstelling** van slachtoffers van misdrijven.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 2
Overweging 2

(2) In het actieplan **van Wenen** van de Raad en de Commissie **van 1998** werd opgeroepen om in verband met het vraagstuk van slachtofferhulp een vergelijkende studie van de schadevergoedingsregelingen voor slachtoffers op te zetten en na te gaan of actie binnen de EU haalbaar is.

(2) In het actieplan van de Raad en de Commissie **over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd - tekst aangenomen door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 3 december 1998¹** werd, **met name in paragraaf 19 en in paragraaf 51, letter c)**, opgeroepen om in verband met het vraagstuk van slachtofferhulp **en -steun** een vergelijkende studie van de schadevergoedingsregelingen voor slachtoffers op te zetten en na te gaan of actie binnen de EU haalbaar is.

¹ **PB C 19 van 23.1.1999, blz. 1.**

Motivering

De naam van het zogenaamde "actieplan van Wenen" moet de eerste keer dat het in de wetgevingstekst wordt genoemd uitvoeriger worden omschreven.

Ook moet worden verwezen naar de paragrafen van het actieplan die een belangrijke reden zijn voor de formulering van het onderhavige wetgevingsinitiatief.

Amendement 3
Overweging 3

(3) De Commissie heeft *in* 1999 een mededeling *ingediend inzake* "Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie – reflecties over normen en maatregelen".

(3) De Commissie heeft *op 14 juli* 1999 *het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité* een mededeling *voorgelegd getiteld* "Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie – reflecties over normen en maatregelen". *Het Europees Parlement nam op 15 juni 2000¹ een resolutie over de mededeling van de Commissie aan.*

¹ *PB C 67 van 1.3.2001, blz. 304.*

Motivering

Het amendement spreekt voor zich. We noemen de belangrijkste feiten die tot het ontstaan van de richtlijn hebben geleid.

Amendement 4
Overweging 4

(4) *Onder verwijzing naar de mededeling van de Commissie heeft* de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999 *opgeroepen tot het opstellen van* minimumnormen inzake de bescherming van slachtoffers van misdrijven, in het bijzonder de toegang van slachtoffers van misdrijven tot de rechter en hun recht op schadevergoeding, *met inbegrip* van de proceskosten. Tevens werd ertoe opgeroepen nationale programma's uit te werken ter financiering van al dan niet van de overheid uitgaande maatregelen voor hulp aan en bescherming van slachtoffers.

(4) *In de conclusies van* de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999, *met name conclusie 32, wordt bepaald dat* minimumnormen *vastgesteld moeten worden* inzake de bescherming van slachtoffers van misdrijven, in het bijzonder de toegang van slachtoffers van misdrijven tot de rechter en hun recht op schadevergoeding, *alsook ten aanzien* van de proceskosten. Tevens werd ertoe opgeroepen nationale programma's uit te werken ter financiering van al dan niet van de overheid uitgaande maatregelen voor hulp aan en bescherming van slachtoffers.

Motivering

Er dient duidelijk gemaakt te worden dat het de Europese Raad was die het concrete politieke mandaat gaf voor communautaire wetgeving ter bescherming van de slachtoffers van misdrijven.

Amendement 5

Overweging 5

(5) De Raad heeft op 15 maart 2001 Kaderbesluit 2001/220/JBZ aangenomen inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure¹. **Op grond van dit besluit, dat is gebaseerd op titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie, kunnen slachtoffers van misdrijven in het kader van de strafprocedure** schadeloosstelling **vorderen van** de dader. Verder zijn er in dit besluit geen bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven.

(5) De Raad heeft op 15 maart 2001 Kaderbesluit 2001/220/JBZ aangenomen inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure¹. **In artikel 9 van dit kaderbesluit worden de lidstaten verzocht het slachtoffer van een strafbaar feit het recht te waarborgen om in het kader van de strafprocedure een beslissing te verkrijgen met betrekking tot de** schadeloosstelling **door** de dader. Verder zijn er in dit besluit geen bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven **op het niveau van de Europese Unie**.

Motivering

Verduidelijking van de tekst en schrapping van overbodige informatie.

Amendement 6

Overweging 6

(6) Op 28 september 2001 heeft de Commissie een Groenboek betreffende schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven aangenomen. Het Groenboek heeft een raadpleging op gang gebracht over de mogelijke doelstellingen van een communautair initiatief ter verwezenlijking van de conclusies van Tampere met betrekking tot de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven.

(6) Op 28 september 2001 heeft de Commissie een Groenboek betreffende schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven aangenomen. Het Groenboek heeft een raadpleging op gang gebracht over de mogelijke doelstellingen van een communautair initiatief ter verwezenlijking van de conclusies van Tampere, **met name conclusie 32**, met betrekking tot de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven.

Motivering

Er dient duidelijk gemaakt te worden dat het de Europese Raad was die het concrete politieke mandaat gaf voor communautaire wetgeving ter bescherming van de slachtoffers van misdrijven.

Amendement 7

Overweging 7

(7) In de reacties op het Groenboek, waaronder de resolutie van het Europees Parlement en het advies van het Economisch en Sociaal Comité, werd gevraagd een minimumnorm voor de

(7) In de reacties op het Groenboek, waaronder de resolutie van het Europees Parlement **van 24 september 2002** en het advies van het Economisch en Sociaal Comité, werd gevraagd een minimumnorm

schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven in de EU te creëren en de toegang tot dergelijke schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties te verbeteren.

voor de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven in de EU te creëren en de toegang tot dergelijke schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties te verbeteren.

Motivering

Vermelding van de feitelijke datum van de resolutie om deze in de tijd te kunnen situeren.

Amendement 8

Overweging 8

(8) De doelstellingen van deze richtlijn zijn **een minimumnorm voor de** schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven **in de Europese Unie in te voeren en** de toegang tot deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties te verbeteren. De verwezenlijking van deze doelstellingen beantwoordt aan **de vraag** van de Europese Raad van Tampere en sluit aan bij wat in het Groenboek is uiteengezet en bij de reacties hierop.

(8) De doelstellingen van deze richtlijn zijn **enerzijds minimumnormen vast te stellen die op het niveau van de Europese Unie waarborgen dat elke lidstaat voorziet in** de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven **die op zijn grondgebied worden begaan, en anderzijds** de toegang tot deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties te verbeteren, **dat wil zeggen wanneer het misdrijf plaatsvond in een andere lidstaat dan die waar het slachtoffer woonachtig is.** De verwezenlijking van deze doelstellingen beantwoordt aan **de richtpunten** van de Europese Raad van Tampere en sluit aan bij wat in het Groenboek is uiteengezet en bij de reacties hierop.

Motivering

Duidelijker omschrijving van de twee hoofddoelen van het voorstel voor een richtlijn, ten eerste "minimumnormen vast te stellen voor de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven" (eerste deel van de richtlijn, artikelen 1-15) en ten tweede regeling van de "schadeloosstelling van slachtoffers in grensoverschrijdende situaties" (deel twee, artikelen 16-23).

Amendement 9

Overweging 8 bis (nieuw)

(8 bis) De lidstaten dienen hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen te harmoniseren door de vaststelling van minimumnormen, voorzover dit nodig is om het doel te verwezenlijken om slachtoffers van misdrijven voldoende bescherming te bieden, ongeacht de lidstaat waar zij zich bevinden.

Deze normen mogen de lidstaten niet beletten om betere voorwaarden voor de slachtoffers van misdrijven in te voeren of te handhaven, en geen enkele lidstaat mag zich op deze normen beroepen om een verlaging van het bestaande uitkeringspeil te rechtvaardigen.

Motivering

De Europese Unie moet maatregelen nemen om de negatieve effecten van bestaande verschillen tussen schadeloosstellingsniveaus in de lidstaten te beperken, want nu verschilt de hoogte van of de mogelijkheid tot een schadevergoeding al naargelang de lidstaat waar het slachtoffer woonachtig is of waar het misdrijf is begaan. In twee lidstaten bestaat er zelfs helemaal geen regeling ter zake.

De EU moet tevens waarborgen dat de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een vergoeding van staatswege niet negatief wordt beïnvloed door de plaats waar het misdrijf is begaan. Daarom moeten bijzondere maatregelen worden genomen ten behoeve van slachtoffers in grensoverschrijdende situaties, in gevallen dus dat het misdrijf is begaan in een andere lidstaat dan die waar het slachtoffer woonachtig is.

Gezien de aanzienlijke verschillen die tussen lidstaten bestaan en de verschillende sociaal-economische niveaus van de landen, wordt de vaststelling van minimumnormen voorgesteld en geen harmonisering. Lidstaten die een ruimere regeling voor slachtoffers van misdrijven willen handhaven of vaststellen kunnen dat dan doen.

Amendement 10

Overweging 8 ter (nieuw)

(8 ter) De noden van slachtoffers van misdrijven moeten als een geheel worden gezien en behandeld, zodat wordt voorkomen dat gedeeltelijke of onsamenhangende maatregelen worden genomen die het slachtoffer na het misdrijf nog extra belasten.

Motivering

De ondersteuning van het slachtoffer moet veelzijdig zijn en als een geheel worden gezien, waarbij ten eerste psychologische hulp wordt geboden en ten tweede de geleden materiële schade wordt vergoed.

Amendement 11
Overweging 10

(10) Aangezien de in deze richtlijn vastgelegde maatregelen noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap en aangezien geen andere bepaling van het **Verdrag** de instellingen van de Gemeenschap de noodzakelijke bevoegdheid geeft om de betrokken maatregelen vast te stellen, moet **een beroep worden gedaan op** artikel 308 van het **Verdrag**.

(10) Aangezien de in deze richtlijn vastgelegde maatregelen noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap en aangezien geen andere bepaling van het **EG-Verdrag** de instellingen van de Gemeenschap de noodzakelijke bevoegdheid **en actiemiddelen** geeft om de betrokken maatregelen vast te stellen, moet artikel 308 van het **EG-Verdrag als rechtsgrondslag voor de richtlijn worden gekozen**.

Motivering

Verduidelijking van de tekst.

Amendement 12
Overweging 11

(11) **Het is algemeen bekend dat** slachtoffers van misdrijven **vaak geen** schadeloosstelling van de dader kunnen krijgen, omdat deze niet over de middelen beschikt om gevolg te geven aan een veroordeling tot schadevergoeding of omdat hij niet kan worden opgespoord of niet met succes kan worden vervolgd.

(11) **In de praktijk** kunnen slachtoffers van misdrijven **maar zelden volledige** schadeloosstelling van de dader krijgen, omdat deze niet over de middelen beschikt om gevolg te geven aan een veroordeling tot schadevergoeding of omdat hij **verdwenen is of** niet kan worden opgespoord of niet met succes kan worden vervolgd **of veroordeeld**.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 13
Overweging 12

(12) Om dit te verhelpen hebben dertien lidstaten door de staat gefinancierde schadevergoedingsregelingen ingevoerd, waardoor aan slachtoffers van misdrijven schadeloosstelling kan worden toegekend. Deze schadevergoedingsregelingen verschillen sterk wat betreft de slachtoffers die voor schadeloosstelling in aanmerking komen en de wijze waarop het bedrag van de schadevergoeding wordt bepaald. Twee andere lidstaten hebben geen algemene

(12) Om dit te verhelpen hebben dertien lidstaten door de staat gefinancierde schadevergoedingsregelingen ingevoerd, waardoor **subsidiar** aan slachtoffers van misdrijven schadeloosstelling kan worden toegekend, **nadat dezen eerst zijn nagegaan welke andere mogelijkheden er redelijkerwijs zijn om schadeloosstelling te krijgen**. Deze schadevergoedingsregelingen verschillen sterk wat betreft de slachtoffers die voor schadeloosstelling in aanmerking

schadevergoedingsregeling.

komen en de wijze waarop het bedrag van de schadevergoeding wordt bepaald. Twee andere lidstaten hebben geen algemene schadevergoedingsregeling.

Motivering

Schadeloosstelling van staatswege moet voor het slachtoffer het laatste vangnet zijn om schadeloosstelling te krijgen. Daarom moet hij eerst nagaan welke andere mogelijkheden redelijkerwijs tot zijn beschikking staan. De overheid moet zo nodig het verschil aanvullen tussen het bedrag dat het slachtoffer uit andere bronnen heeft ontvangen en de totale schadeloosstelling waarop hij recht heeft.

Amendement 14

Overweging 13

(13) Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie moeten aanspraak kunnen maken op een **passende schadevergoeding** voor opgelopen letsels, ongeacht **hun woonplaats** of de plaats waar het misdrijf is gepleegd.

(13) Slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie moeten aanspraak kunnen maken op een **volledige en daadwerkelijke schadeloosstelling als vergoeding voor de veroorzaakte schade, die passend is** voor de opgelopen letsels, ongeacht **de lidstaat waar zij wonen** of de plaats waar het misdrijf is gepleegd.

Motivering

Beschrijving van wat een passende schadeloosstelling van slachtoffers is.

Amendement 15

Overweging 14

(14) Vanwege de grote verschillen tussen de **lidstaten met een schadevergoedingsregeling en gelet op de sociaal-economische ongelijkheid**, moet **aan het invoeren van een minimumnorm de voorkeur worden gegeven boven** harmonisatie.

(14) Vanwege de grote verschillen tussen de **wetgevingen op het gebied van de schadevergoeding voor slachtoffers van misdrijven**, moet **eerst** een minimumnorm **worden vastgesteld en moet vervolgens geleidelijk worden gestreefd naar** harmonisatie.

Motivering

Ordering en verduidelijking van de tekst.

Amendement 16

Overweging 15

(15) Een minimumnorm moet dekking verlenen aan slachtoffers van tegen hun persoon gerichte misdrijven, zoals geweldmisdrijven, terroristische handelingen, seksuele misdrijven, misdrijven tegen vrouwen en minderjarigen en misdrijven uit hoofde van racisme en vreemdelingenhaat. Hij moet dekking verlenen voor de verliezen die slachtoffers van misdrijven ten gevolge van persoonlijk letsel lijden, **met uitsluiting van schade aan en verlies van eigendommen**. Ook **naaste familieleden en** personen ten laste van slachtoffers die ten gevolge van opgelopen letsels zijn overleden, moeten onder de dekking van de minimumnorm vallen.

(15) Een minimumnorm moet dekking verlenen aan slachtoffers van tegen hun persoon gerichte misdrijven, zoals geweldmisdrijven, terroristische handelingen, seksuele misdrijven, misdrijven tegen vrouwen en minderjarigen en misdrijven uit hoofde van racisme en vreemdelingenhaat. Hij moet dekking verlenen voor de verliezen die slachtoffers van misdrijven **direct of indirect** ten gevolge van persoonlijk letsel lijden. Ook personen ten laste **en in voorkomend geval de echtgenoten en familieleden in de eerste graad** van slachtoffers die ten gevolge van opgelopen letsels zijn overleden **of blijvend en onherroepelijk invalide zijn geworden**, moeten onder de dekking van de minimumnorm vallen.

Motivering

Wanneer de aan het slachtoffer toegebrachte schade het gevolg is van een misdrijf met geweldpleging, dan moet deze schade worden vergoed met inbegrip van goederen die rechtstreeks als gevolg van het misdrijf zijn verloren.

Personen ten laste zijn in de eerste plaats familieleden in de eerste graad van het slachtoffer dat is overleden of blijvend, volledig en onomkeerbaar invalide en ongeschikt voor elke activiteit is geworden.

Het is van belang de mogelijkheid op te nemen voor vergoeding van verliezen die direct of indirect ten gevolge van persoonlijk letsel zijn geleden om vergoeding van verlies van inkomsten mogelijk te maken, hetgeen wellicht het grootste deel uitmaakt van het totale verlies van het slachtoffer.

Amendement 17

Overweging 16

(16) Schadeloosstelling moet zonder enig onderscheid beschikbaar zijn voor alle burgers van de Europese Unie en eenieder die legaal in een lidstaat verblijft.

(16) Schadeloosstelling moet zonder enig onderscheid beschikbaar zijn voor alle burgers van de Europese Unie en, **met toepassing van het sociale-rechtvaardigheidsbeginsel**, eenieder die legaal in een lidstaat verblijft.

Motivering

Vermelding van de filosofische en rechtskundige reden om ook slachtoffers die geen Europees burger zijn schadeloos te stellen.

Amendement 18

Overweging 17

(17) De minimumnorm moet **gekoppeld worden aan de nationale wettelijke bepalingen** van de lidstaten **inzake onrechtmatige daad**, zodat een passende schadeloosstelling en voorspelbare en transparante regels worden gegarandeerd, zonder tot harmonisatie te komen.

(17) De minimumnorm moet **gebaseerd zijn op het gemiddelde van de materiële normen voor civiele en strafrechtelijke aansprakelijkheid** van de lidstaten **en op hetzelfde model waarop alle bestaande schadeloosstellingregelingen berusten**, zodat een passende schadeloosstelling en voorspelbare en transparante regels worden gegarandeerd, zonder tot harmonisatie te komen.

Motivering

De minimumnorm moet gebaseerd zijn op het gemiddelde van de materiële normen voor civiele en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de lidstaten, waarbij rekening wordt gehouden met het model waarop de schadeloosstellingregelingen van de lidstaten berusten.

Amendement 19

Overweging 18

(18) De schadeloosstelling moet niet-geldelijke verliezen dekken, zodat met name een passende schadeloosstelling kan worden toegekend aan slachtoffers van ernstige misdrijven en aan personen ten laste en **naaste familieleden van slachtoffers die ingevolge een misdrijf zijn overleden**.

(18) De schadeloosstelling moet niet-geldelijke verliezen **die het gevolg zijn van de geleden immateriële schade** dekken, zodat met name een passende schadeloosstelling kan worden toegekend aan slachtoffers van ernstige misdrijven en, **indien het slachtoffer zelf als gevolg van het opgelopen letsel is overleden, ook** aan personen ten laste en **in voorkomend geval aan echtgenoten en familieleden in de eerste graad**.

Motivering

Niet-geldelijke verliezen zijn door het slachtoffer geleden verliezen die niet te herstellen zijn en economisch moeilijk in waarde uit te drukken (zoals pijn, lichamelijk en psychisch lijden, enz.) en die ook de lidstaten moeten vergoeden als immateriële schade. De minimumnorm moet er ook voor zorgen dat als de vergoeding wordt uitgekeerd aan naaste verwanten dit in de eerste plaats

familieleden in de eerste graad zijn.

"Naaste familieleden" is juridisch gezien een ruim en vaag begrip. Om verwarring te voorkomen is het dan ook beter uitdrukkelijk te verwijzen naar "echtgenoten en familieleden in de eerste graad".

Amendement 20
Overweging 19

(19) De lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om het beginsel in te voeren of te handhaven dat de dader in de eerste plaats moet worden aangesproken voor de schadeloosstelling van het slachtoffer van het misdrijf. Er dient evenwel in bepaalde beperkingen op dit beginsel te worden voorzien om onredelijke vertraging bij de schadeloosstelling van het slachtoffer te vermijden en de risico's van secundair slachtofferschap te beperken.

(19) De lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om het beginsel in te voeren of te handhaven dat de dader in de eerste plaats moet worden aangesproken voor de schadeloosstelling van het slachtoffer van het misdrijf. Er dient evenwel in bepaalde beperkingen op dit beginsel te worden voorzien om onredelijke vertraging bij de schadeloosstelling van het slachtoffer te vermijden en de risico's van secundair slachtofferschap te beperken, **met name als de dader niet ontdekt, gevonden of vervolgd is dan wel insolvent is of er duidelijke aanwijzingen zijn dat het proces langer dan een jaar zal duren.**

Motivering

De dader is verantwoordelijk voor de aan het slachtoffer toegebrachte schade en juridisch gezien moet hij dus de toegebrachte schade herstellen.

In veel gevallen heeft de dader echter geen geld of is hij niet ontdekt, gevonden of berecht. In andere gevallen duurt het proces langer dan zes maanden. In al deze gevallen moet de lidstaat de schadevergoeding uitkeren en later in de rechten van het slachtoffer treden om de schade te verhalen.

Amendement 21
Overweging 20

(20) Om de gelijke behandeling van alle slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie te garanderen, moeten bij de vaststelling van de minimumnorm de mogelijke beperkingen op de toekenning van schadeloosstelling worden geregeld, inzonderheid wanneer deze beperkingen betrekking hebben op verplichtingen van het slachtoffer van het misdrijf, zoals aangifte bij de politie en het binnen een bepaalde termijn indienen van de aanvraag tot schadeloosstelling. Er dient in

(20) Om de gelijke behandeling van alle slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie te garanderen, moeten bij de vaststelling van de minimumnorm de mogelijke beperkingen op de toekenning van schadeloosstelling **van staatswege die de lidstaten mogen vaststellen**, worden geregeld, inzonderheid wanneer deze beperkingen betrekking hebben op verplichtingen van het slachtoffer van het misdrijf, zoals aangifte bij de politie en het binnen een bepaalde termijn indienen van

uitzonderingen op deze beperkingen te worden voorzien, om te vermijden dat van het slachtoffer onrealistische inspanningen worden gevraagd en om rekening te houden met de moeilijkheden waarmee slachtoffers in grensoverschrijdende situaties kunnen worden geconfronteerd.

de aanvraag tot schadeloosstelling. Er dient in uitzonderingen op deze beperkingen te worden voorzien, om te vermijden dat van het slachtoffer onrealistische inspanningen worden gevraagd en om rekening te houden met de moeilijkheden waarmee slachtoffers in grensoverschrijdende situaties kunnen worden geconfronteerd.

Motivering

De schadeloosstelling waarvan in de tekst sprake is wordt altijd van staatswege gegeven.

De minimumnorm betreft regeling van de beperkingen die de lidstaten ter zake mogen vaststellen. Dit is de minimumhoogte van de schadevergoeding die alle lidstaten moeten vaststellen zonder dat dit betekent dat bepaalde lidstaten geen gullere of betere regeling kunnen hebben.

Amendement 22 Overweging 21

(21) Er moet een systeem van samenwerking tussen de instanties van de lidstaten worden ingevoerd om de toegang tot schadeloosstelling te verbeteren wanneer het misdrijf **is gepleegd** in een andere lidstaat dan deze waar het slachtoffer verblijft.

(21) Er moet een systeem van **efficiënte** samenwerking tussen de instanties van de lidstaten worden ingevoerd om de toegang tot schadeloosstelling te verbeteren wanneer het **slachtoffer het voorwerp van een** misdrijf **was** in een andere lidstaat dan deze waar het slachtoffer **permanent** verblijft.

Motivering

Duidelijker formulering voor gevallen waarin het slachtoffer zich in een grensoverschrijdende situatie bevindt.

Amendement 23 Overweging 22

(22) Dit systeem moet ervoor zorgen dat slachtoffers van misdrijven zich steeds kunnen wenden tot een instantie van de lidstaat waar zij verblijven, om de praktische en taalkundige moeilijkheden bij grensoverschrijdende situaties te verminderen; dit doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om het territorialiteitsbeginsel **als uitgangspunt voor de verplichting tot schadeloosstelling te nemen**.

(22) Dit systeem moet ervoor zorgen dat slachtoffers van misdrijven zich steeds kunnen wenden tot een instantie van de lidstaat waar zij verblijven, om **een verzoek tot schadeloosstelling in te dienen en om** de praktische en taalkundige moeilijkheden bij grensoverschrijdende situaties te verminderen; dit doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om het territorialiteitsbeginsel **toe te passen, op grond waarvan de lidstaat op wiens grondgebied het misdrijf is begaan verantwoordelijk is voor de betaling van**

de schadevergoeding.

Motivering

Wederzijdse bijstand is het best geschikt om de problemen van slachtoffers in een grensoverschrijdende situatie op te lossen. In de eerste plaats is het territorialiteitsbeginsel van toepassing, wat betekent dat de lidstaat waar het misdrijf plaatsvond verantwoordelijk is voor de betaling van de schadevergoeding. Om secundair slachtofferschap te voorkomen krijgt het slachtoffer het recht zijn verzoek om schadeloosstelling in te dienen in de lidstaat waar hij woonachtig is.

Amendement 24

Overweging 25

(25) Daar de doelstellingen van deze richtlijn, te weten de invoering van een minimumnorm voor schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven en de verbetering van de toegang tot deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties, niet in voldoende mate door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve, wegens de omvang of de gevolgen van het vereiste optreden, beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

(25) Daar de doelstellingen van deze richtlijn, te weten de invoering van een minimumnorm voor schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven en de verbetering van de toegang tot deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties, niet in voldoende mate door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve, wegens de omvang of de gevolgen van het vereiste optreden **op communautaire schaal**, beter door de **Europese** Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de **Europese** Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

Motivering

De term "Europese Gemeenschap" is duidelijker dan alleen "Gemeenschap", al kan in dit verband ook deze term worden gebruikt zonder dat dit tot verwarring leidt.

Amendement 25

Artikel 1

Deze richtlijn heeft ten doel een minimumnorm vast te stellen voor de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven en deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties beter toegankelijk te maken.

Deze richtlijn heeft ten doel een minimumnorm vast te stellen voor de schadeloosstelling **van staatswege** van slachtoffers van misdrijven **die op het grondgebied van lidstaten van de Europese Unie zijn begaan** en deze schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties beter toegankelijk te maken.

Motivering

Het is uiterst belangrijk om duidelijk vast te stellen wat de doeleinden van het voorstel voor een richtlijn zijn, te weten schadeloosstelling van staatswege die slachtoffers van misdrijven op het grondgebied van lidstaten van de EU wordt gegarandeerd.

Amendement 26

Artikel 2, lid 1, inleidende formule en letter a)

1. Overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn **betalen de lidstaten** schadevergoeding aan:

(a) slachtoffers die persoonlijk letsel hebben geleden dat rechtstreeks is toe te schrijven aan een opzettelijk tegen het leven, de gezondheid of de persoonlijke integriteit **van het slachtoffer** gericht misdrijf dat op **het** grondgebied **van een van de lidstaten** is gepleegd;

1. Overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn **betaalt elke lidstaat** schadevergoeding aan:

(a) slachtoffers die **blijvende invaliditeit of** persoonlijk letsel hebben geleden dat rechtstreeks is toe te schrijven aan een opzettelijk tegen het leven, de gezondheid of de persoonlijke, **fysieke of psychische** integriteit gericht misdrijf dat op **zijn** grondgebied is gepleegd **of aan ernstige nalatigheid waarvoor de dader redelijkerwijze verantwoordelijk kan worden geacht**;

Motivering

Ook met blijvende invaliditeit en psychisch letsel moet bij de berekening van de schadeloosstelling rekening worden gehouden.

Het slachtoffer kan persoonlijk letsel en daarmee gepaard gaande verliezen lijden als gevolg van ernstige nalatigheid van de dader waarbij het slachtoffer recht heeft op een minimale schadeloosstelling.

Amendement 27
Artikel 2, lid 1, letter a bis) (nieuw)

(a bis) slachtoffers die schade aan bezittingen of het verlies of de vernietiging daarvan hebben geleden rechtstreeks als gevolg van een opzettelijk en gewelddadig, tegen de persoonlijke, fysieke of psychische integriteit gericht misdrijf dat op zijn grondgebied is gepleegd;

Motivering

Ook de schade aan bezittingen van het slachtoffer, zoals kleding, brillen, toiletartikelen enz., die rechtstreeks het gevolg is van een opzettelijk, ernstig en gewelddadig misdrijf moet worden vergoed.

Amendement 28
Artikel 2, lid 1, letter b)

(b) *naaste verwanten* en personen die ten laste kwamen van *onder a bedoelde* slachtoffers die zijn overleden als gevolg van het opgelopen letsel.

(b) *echtgenoten, familieleden in de eerste graad* en personen die ten laste kwamen van slachtoffers die zijn overleden als gevolg van het opgelopen letsel, *overeenkomstig het bepaalde onder (a)*.

Motivering

Wat het eerste deel van het amendement betreft, zie het tweede deel van de motivering van amendement 16 op overweging 15; de tweede verandering is terminologisch duidelijker.

"Naaste verwanten" is juridisch gezien een ruim en vaag begrip. Om verwarring te voorkomen is het dan ook beter uitdrukkelijk te verwijzen naar "echtgenoten en familieleden in de eerste graad".

Amendement 29
Artikel 2, lid 2, letter a)

(a) onder "slachtoffer" wordt verstaan, een natuurlijke persoon die als rechtstreeks gevolg van handelingen of nalatigheden die in strijd zijn met de strafwetgeving van een lidstaat schade heeft geleden, *waarbij deze schade zowel lichamelijk en psychisch letsel als emotioneel leed en economisch verlies omvat;*

(a) onder "slachtoffer" wordt verstaan, een natuurlijke persoon die als rechtstreeks gevolg van handelingen of nalatigheden die in strijd zijn met de strafwetgeving van een lidstaat *materieel letsel en/of lichamelijke of psychische schade, blijvende invaliditeit, immateriële schade of schade aan bezittingen* heeft geleden;

Motivering

Een geordende en gedetailleerde lijst van de soorten schade die slachtoffers van een misdrijf kunnen lijden, met inbegrip van materiële en immateriële schade en schade aan of verlies van bezittingen rechtstreeks als gevolg van het begaan van het misdrijf.

Amendement 30 Artikel 2, lid 2, letter b)

(b) "opzettelijk misdrijf", "**naaste verwanten**" en "personen ten laste" worden gedefinieerd overeenkomstig de strafwetgeving van de lidstaat **waar** het misdrijf is gepleegd;

(b) "opzettelijk misdrijf", "**echtgenoten, familieleden in de eerste graad**" en "personen ten laste" worden gedefinieerd overeenkomstig de strafwetgeving van de lidstaat **op het grondgebied waarvan** het misdrijf is gepleegd;

Motivering

"Naaste verwanten" is juridisch gezien een ruim en vaag begrip. Om verwarring te voorkomen is het dan ook beter uitdrukkelijk te verwijzen naar "echtgenoten en familieleden in de eerste graad".

Amendement 31 Artikel 2, lid 2, letter c)

(c) "persoonlijk letsel" omvat zowel lichamelijk als psychisch letsel.

(c) "persoonlijk letsel" omvat zowel lichamelijk als psychisch letsel, **alsook blijvende invaliditeit als gevolg van het misdrijf.**

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 32 Artikel 4, lid 1

1. De schadeloosstelling dekt geldelijke en niet-geldelijke verliezen die een rechtstreeks gevolg zijn van het persoonlijk letsel dat het slachtoffer heeft opgelopen, of, in het geval van **naaste verwanten** of personen ten laste van het slachtoffer, van het overlijden van het slachtoffer.

1. De schadeloosstelling dekt geldelijke **verliezen als vergoeding van materiële schade en schade aan bezittingen** en niet-geldelijke verliezen **als vergoeding van immateriële schade** die een rechtstreeks gevolg zijn van het persoonlijk letsel dat het slachtoffer heeft opgelopen, of, in het geval van **echtgenoten, familieleden in de eerste graad** of personen ten laste van het slachtoffer, **verliezen die rechtstreeks het gevolg zijn** van het overlijden van het slachtoffer.

Motivering

Zie mutatis mutandis de motivering van de amendementen 29 en 30.

Amendement 33
Artikel 4, lid 2, letter a)

(a) geval per geval, waarbij de schadeloosstelling, als geheel genomen, niet substantieel afwijkt van de schadevergoeding die naar verwachting aan het slachtoffer zou worden toegekend overeenkomstig het **burgerlijke** recht van de lidstaat die de schadeloosstelling moet betalen; of

(a) geval per geval, waarbij de schadeloosstelling, als geheel genomen, niet substantieel afwijkt van de schadevergoeding die naar verwachting aan het slachtoffer zou worden toegekend overeenkomstig het **nationale** recht **inzake de civiele aansprakelijkheid** van de lidstaat die de schadeloosstelling moet betalen; of

Motivering

Ter verduidelijking.

Amendement 34
Artikel 4, lid 2, letter b)

(b) op basis van een tariefstelsel, voor de gehele schadeloosstelling of voor enkele of alle afzonderlijke **verliesposten** die door de schadeloosstelling worden gedekt.

(b) op basis van een tariefstelsel, voor de gehele schadeloosstelling of voor enkele of alle afzonderlijke **materiële of immateriële schadeposten of schade aan bezittingen** die door de schadeloosstelling worden gedekt.

De onder b) vermelde tarieven moeten beantwoorden aan het gemiddelde van de schadevergoeding die voor soortgelijke verliezen als deze die de aanvrager heeft geleden, zou worden toegekend overeenkomstig het burgerlijke recht van de lidstaat die de schadeloosstelling moet betalen.

De onder b) vermelde tarieven moeten beantwoorden aan het gemiddelde van de schadevergoeding die voor soortgelijke verliezen als deze die de aanvrager heeft geleden, zou worden toegekend overeenkomstig het burgerlijke recht van de lidstaat die de schadeloosstelling moet betalen, **en worden jaarlijks naar boven of naar beneden bijgesteld al naargelang de stijging of daling van de officiële index van de kosten van levensonderhoud.**

Motivering

Zie amendement 29. Bovendien moeten de tarieven worden bijgesteld naar gelang het verloop van de index van de kosten van levensonderhoud.

Amendement 35
Artikel 4, lid 3, alinea 1 en alinea 1 bis (nieuw)

3. In afwijking van het bepaalde in lid 2

3. In afwijking van het bepaalde in lid 2

kunnen de lidstaten de totale schadeloosstelling per aanvrager beperken tot een maximum dat niet lager mag zijn dan **60 000 EUR**.

kunnen de lidstaten de totale schadeloosstelling per aanvrager beperken tot een maximum dat niet lager mag zijn dan **100 000 EUR**.

Dit bedrag wordt jaarlijks naar boven of naar beneden bijgesteld al naargelang de stijging of daling van de officieel door Eurostat vastgestelde index van de kosten van levensonderhoud.

Motivering

Momenteel zijn er enorme verschillen tussen de maximumbedragen die op grond van de wetgeving van elke lidstaat als schadeloosstelling uitgekeerd mogen worden aan de slachtoffers van misdrijven (in bepaalde gevallen oplopend tot 800.000 euro). Het is redelijk te bepalen dat dit maximumbedrag in geen geval door de lidstaten vastgesteld mag worden op minder dan het niet uitzonderlijk hoge bedrag van 100.000 euro. Voorkomen moet worden dat twee personen die vergelijkbaar letsel hebben geleden als gevolg van hetzelfde misdrijf in verschillende lidstaten een volledig verschillende schadevergoeding zouden krijgen, wat onrechtvaardig zou zijn.

Dit mag echter voor lidstaten die dit wensen geen belemmering vormen om duidelijk hogere bedragen dan dit minimum vast te stellen.

Amendement 36

Artikel 4, lid 4

4. De betaling van de vergoeding kan in eenmaal of in termijnen worden verricht, voor de gehele schadeloosstelling of voor enkele of alle afzonderlijke **verliesposten** die door de schadeloosstelling worden gedekt.

4. De betaling van de vergoeding kan in eenmaal of in termijnen worden verricht, voor de gehele schadeloosstelling of voor enkele of alle afzonderlijke **materiële of immateriële schadeposten, schade aan bezittingen of blijvende invaliditeit** die door de schadeloosstelling worden gedekt, **behalve wanneer dit tot ernstige financiële problemen leidt.**

Motivering

Zie de motivering van amendement 29.

Een uitzondering voor gevallen waarin sprake is van ernstige financiële problemen zorgt ervoor dat het adequate karakter van de schadeloosstelling in dit opzicht niet wordt ondergraven.

Amendement 37

Artikel 5, lid 1, inleidende formule

1. De lidstaten voorzien in de uitkering van een voorschot op de aangevraagde schadeloosstelling indien:

1. De lidstaten voorzien in de uitkering van een voorschot op de aangevraagde schadeloosstelling indien **aan de volgende**

schadeloosstelling indien:

voorwaarden wordt voldaan:

Motivering

Aan alle voorwaarden moet zijn voldaan.

Amendement 38
Artikel 5, lid 1, letter b)

(b) er reden is om aan te nemen dat de eindbeslissing niet op korte termijn na de indiening van de aanvraag tot schadeloosstelling kan worden genomen;

(b) er reden is om aan te nemen dat de eindbeslissing **of de definitieve bepaling van de medische naverschijselen en gevolgen van het misdrijf op de lange duur** niet op korte termijn na de indiening van de aanvraag tot schadeloosstelling kan worden genomen;

Motivering

Indien de medische naverschijselen en gevolgen van een misdrijf pas na langere tijd definitief bepaald kunnen worden, dan moet een voorschot worden gegeven als de economische situatie van het slachtoffer dat nodig maakt.

Amendement 39
Artikel 5, lid 1, letter c)

(c) de financiële situatie van de aanvrager dit rechtvaardigt; **en**

(c) de **hulpbehoevende** financiële situatie van de aanvrager dit rechtvaardigt;

Motivering

Een voorschot moet alleen worden gegeven als het slachtoffer zich in financiële nood bevindt.

Amendement 40
Artikel 5, lid 1, letter d)

(d) met redelijke zekerheid kan worden verondersteld dat de dader niet in staat zal zijn om geheel of gedeeltelijk gevolg te geven aan een eventuele veroordeling tot betaling van schadevergoeding aan het slachtoffer.

Schrappen

Motivering

Deze alinea moet worden geschrapt omdat een slachtoffer dat zich in financiële nood bevindt niet kan wachten op een beslissing van de rechter die jaren kan duren, ook al heeft de dader wel voldoende middelen om de veroorzaakte schade of letsel te vergoeden.

Amendement 41
Artikel 5, lid 2

2. De lidstaten **kunnen** de vooruitbetaling geheel of gedeeltelijk **terugvorderen** indien de aanvraag tot schadeloosstelling in de eindbeslissing wordt afgewezen of indien een lagere schadeloosstelling wordt toegekend dan is vooruitbetaald.

2. De lidstaten **vorderen** de vooruitbetaling geheel of gedeeltelijk **terug** indien de aanvraag tot schadeloosstelling in de eindbeslissing wordt afgewezen of indien een lagere schadeloosstelling wordt toegekend dan is vooruitbetaald.

Motivering

De lidstaten moeten de vooruitbetaling kunnen terugvorderen want anders zou sprake zijn van onterechte verrijking en onaanvaardbare verschillen tussen de lidstaten.

Amendement 42
Artikel 6

De lidstaten kunnen de toekenning van schadeloosstelling **uitsluiten** voor slachtoffers die slechts geringe letsels hebben opgelopen.

De lidstaten kunnen **een minimumbedrag van hoogstens 250 EUR vaststellen voor het uitsluiten van** de toekenning van schadeloosstelling voor slachtoffers die slechts geringe letsels hebben opgelopen, **d.w.z. letsels die geen aanzienlijke geldelijke of niet-geldelijke, directe of indirecte gevolgen hebben voor het leven en de kwaliteit van het leven van het slachtoffer.**

Motivering

Indien het totale bedrag van de aan het slachtoffer te betalen schadevergoeding niet hoger is dan 250 euro, dan kunnen de lidstaten de toekenning van schadeloosstelling uitsluiten omdat de administratieve kosten veel hoger zouden zijn dan de uitkering. Dit is voor de lidstaten die dit wensen geen belemmering om toch uit te keren, hoe klein het bedrag ook is.

Het begrip "geringe letsels" moet nader worden omschreven om ervoor te zorgen dat alle slachtoffers adequate schadevergoeding ontvangen.

Amendement 43
Artikel 7

De lidstaten kunnen bepalen dat schadeloosstelling wordt geweigerd of beperkt op grond van **het gedrag** van het slachtoffer, **dat** rechtstreeks verband houdt met de gebeurtenis die het letsel of het overlijden heeft veroorzaakt.

De lidstaten kunnen bepalen dat schadeloosstelling wordt geweigerd of **naar evenredigheid** beperkt op grond van **de gedeeltelijke schuld** van het slachtoffer **die** rechtstreeks verband houdt met de gebeurtenis die het letsel of het overlijden heeft veroorzaakt.

Motivering

Beperking van de schadeloosstelling moet in verhouding staan tot de mate waarin het slachtoffer aansprakelijk is voor het begaan van het misdrijf.

De lidstaten moeten de mogelijkheid hebben de schadeloosstelling te verlagen of af te wijzen als het slachtoffer gedeeltelijk zelf schuldig was aan het misdrijf, bijvoorbeeld als hij het had uitgelokt.

Amendement 44
Artikel 8, lid 1

1. De lidstaten kunnen, in de in artikel 2, lid 1, onder a), bedoelde gevallen en onverminderd de toepassing van artikel 5, de toekenning van schadevergoeding koppelen aan de voorwaarde dat de aanvrager redelijke pogingen moet hebben ondernomen om een veroordeling van de dader tot het betalen van schadevergoeding te verkrijgen en ten uitvoer te leggen.

1. De lidstaten kunnen, in de in artikel 2, lid 1, onder a) **en a bis**), bedoelde gevallen en onverminderd de toepassing van artikel 5, de toekenning van schadevergoeding koppelen aan de voorwaarde dat de aanvrager redelijke pogingen moet hebben ondernomen om een veroordeling van de dader tot het betalen van schadevergoeding te verkrijgen en ten uitvoer te leggen, **zonder zijn doel bereikt te hebben, en dat alle mogelijkheden tot schadeloosstelling door socialeverzekeringsregelingen of een particuliere verzekering uitgeput zijn.**

Motivering

Alvorens een schadevergoeding van staatswege aan te vragen moet het slachtoffer eerst op alle mogelijke manieren getracht hebben om schadeloos gesteld te worden door de sociale verzekeringen of een particuliere verzekering.

Amendement 45
Artikel 8, lid 2, letter a)

(a) **kan worden verondersteld** dat de dader niet in staat is om geheel of gedeeltelijk gevolg te geven aan een veroordeling tot het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer;

(a) **is bewezen** dat de dader niet in staat is om geheel of gedeeltelijk gevolg te geven aan een veroordeling tot het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer;

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 46
Artikel 8, lid 2, letter b)

(b) de aanvrager binnen een termijn van **twee** jaar nadat het misdrijf is gepleegd geen veroordeling van de dader tot het betalen van schadevergoeding heeft kunnen verkrijgen doordat het politieonderzoek of de strafprocedure die naar aanleiding van het misdrijf zijn ingesteld, nog niet zijn beëindigd; of

(b) de aanvrager binnen een termijn van **één** jaar nadat het misdrijf is gepleegd geen veroordeling van de dader tot het betalen van schadevergoeding heeft kunnen verkrijgen doordat het politieonderzoek of de strafprocedure die naar aanleiding van het misdrijf zijn ingesteld, nog niet zijn beëindigd; of

Motivering

De termijn van twee jaar is te lang en zou alleen maar tot secundair slachtofferschap leiden.

Amendement 47
Artikel 9, lid 1

1. Om dubbele schadeloosstelling te voorkomen, **kunnen** de lidstaten de bedragen die de ontvanger van de schadeloosstelling daadwerkelijk als vergoeding, schadeloosstelling of uitkering heeft ontvangen uit andere bronnen, **afrekken** van de toegekende schadeloosstelling of **terugvorderen** van de schadeloosgestelde.

1. Om dubbele schadeloosstelling te voorkomen, **trekken** de lidstaten de bedragen die de ontvanger van de schadeloosstelling daadwerkelijk als vergoeding, schadeloosstelling of uitkering heeft ontvangen uit andere bronnen, **af** van de toegekende schadeloosstelling of **vorderen ze terug** van de schadeloosgestelde.

Motivering

Om onterechte verrijking en verschillen tussen lidstaten te voorkomen moet dubbele schadeloosstelling worden vermeden.

Amendement 48
Artikel 10

De lidstaat of de bevoegde instantie **kan** voor het bedrag van de schadeloosstelling in de rechten **treden** van de schadeloosgestelde.

De lidstaat of de bevoegde instantie **treedt** voor het bedrag van de schadeloosstelling in de rechten van de schadeloosgestelde.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 49
Artikel 11, lid 1

1. De lidstaten kunnen de toekenning van schadeloosstelling in de in artikel 2, lid 1, onder a), bedoelde gevallen afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de aanvrager het misdrijf heeft aangegeven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd.

Deze voorwaarde wordt als vervuld beschouwd indien de aanvrager het misdrijf aangeeft in de lidstaat waar hij verblijft, **overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure.**

1. De lidstaten kunnen de toekenning van schadeloosstelling in de in artikel 2, lid 1, onder a) **en a bis**), bedoelde gevallen afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de aanvrager het misdrijf heeft aangegeven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd.

Deze voorwaarde wordt als vervuld beschouwd indien de aanvrager het misdrijf aangeeft **bij de bevoegde instanties van** de lidstaat waar hij verblijft, **indien hij dit niet had kunnen doen in de lidstaat waarin het misdrijf is begaan of, indien het een ernstig misdrijf betreft, indien hij ervoor heeft gekozen dit niet te doen.**

Indien de bevoegde instantie waarbij aangifte is gedaan haar bevoegdheid terzake zelf niet uitoefent, stuurt zij deze aangifte onverwijld door naar de bevoegde instantie van de lidstaat waar het misdrijf is begaan. De aangifte wordt volgens het nationale recht van de staat waar het misdrijf is begaan behandeld.

Motivering

Verwijzingen naar andere besluiten moeten worden vermeden, zoals bepaald in richtsnoer 6 van het interinstitutioneel akkoord van 22 december 1998 betreffende de gemeenschappelijke richtsnoeren voor de redactionele kwaliteit van de communautaire wetgeving.

Amendement 50
Artikel 11, lid 2

2. Lidstaten die de in lid 1 bedoelde

2. Lidstaten die de in lid 1 bedoelde

voorwaarde stellen, kunnen bepalen dat de aangifte moet plaatsvinden binnen een bepaalde termijn. Deze termijn mag echter niet korter zijn dan **7 dagen** vanaf het tijdstip waarop het misdrijf is gepleegd.

voorwaarde stellen, kunnen bepalen dat de aangifte moet plaatsvinden binnen een bepaalde termijn. Deze termijn mag echter niet korter zijn dan **één maand** vanaf het tijdstip waarop het misdrijf is gepleegd.

Motivering

De termijn van een maand is redelijker gezien de moeilijke omstandigheden waarin het slachtoffer zich gewoonlijk bevindt.

Amendement 51
Artikel 11, lid 3, letter b)

(b) aanzienlijke moeilijkheden die het slachtoffer heeft ondervonden als gevolg van het feit dat hij zijn verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd.

(b) aanzienlijke moeilijkheden **en taalproblemen** die het slachtoffer heeft ondervonden als gevolg van het feit dat hij zijn verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd.

Motivering

Ingeval van grensoverschrijdende situaties moet rekening worden gehouden met de taalproblemen van het slachtoffer.

Amendement 52
Artikel 11, lid 3, letter c) (nieuw)

c) andere aanzienlijke moeilijkheden die het slachtoffer heeft ondervonden en waarvan redelijkerwijs mag worden aangenomen dat deze het slachtoffer hebben verhinderd het misdrijf aan te geven.

Motivering

Omstandigheden die het slachtoffer om gegronde redenen hebben verhinderd het misdrijf aan te geven kunnen losstaan van het misdrijf en van het feit dat het slachtoffer zijn/haar verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het misdrijf is begaan (bijv. ernstige ziekte, niet met het misdrijf verband houdend ernstig letsel).

Amendement 53
Artikel 12, lid 2, letter a)

(a) dit uitstel nodig is om vast te stellen dat het opgelopen letsel is veroorzaakt door

(a) dit uitstel nodig is om vast te stellen dat het opgelopen **lichamelijke of geestelijke**

een opzettelijk misdrijf; en

letsel, **de immateriële schade of de schade aan bezittingen** is veroorzaakt door een opzettelijk misdrijf; en

Motivering

Niet-geldelijke verliezen zijn door het slachtoffer geleden verliezen die niet te herstellen zijn en economisch moeilijk in waarde uit te drukken (zoals pijn, lichamelijk en psychisch lijden, enz.) en die door de lidstaten moeten worden vergoed als immateriële schade.

Amendement 54
Artikel 12, lid 2, letter b)

(b) dit geen **onredelijke** vertraging of financiële problemen voor de aanvrager veroorzaakt.

(b) dit geen vertraging **van meer dan een jaar** of financiële problemen voor de aanvrager veroorzaakt.

Motivering

Strafprocessen kunnen soms meerdere jaren duren en bovendien is vaak moeilijk vast te stellen of de vertraging onredelijk is.

Amendement 55
Artikel 13, lid 2

2. Bij de toepassing van de in lid 1 bedoelde voorwaarde maken de lidstaten een uitzondering voor gevallen waarin van de aanvrager redelijkerwijs niet kon worden verwacht dat hij de aanvraag binnen de gestelde termijn zou indienen. Hieronder vallen ook slachtoffers **die** aanzienlijke moeilijkheden hebben ondervonden als gevolg van het feit dat zij hun verblijfplaats hebben in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd.

2. Bij de toepassing van de in lid 1 bedoelde voorwaarde maken de lidstaten een uitzondering voor gevallen waarin van de aanvrager redelijkerwijs niet kon worden verwacht dat hij de aanvraag binnen de gestelde termijn zou indienen. Hieronder vallen ook **gevallen van overmacht en gevallen waarin** slachtoffers aanzienlijke moeilijkheden hebben ondervonden als gevolg van het feit dat zij hun verblijfplaats hebben in een andere lidstaat dan de lidstaat waar het misdrijf is gepleegd, **en gevallen waarin het slachtoffer een kind is.**

Motivering

Wanneer een termijn verstreken is moet een uitzondering gemaakt kunnen worden als sprake is van overmacht of het slachtoffer een kind is en niet zelfstandig kan optreden. Wanneer het kind meerderjarig is geworden kan het zijn rechten doen gelden die het toentertijd niet kon uitoefenen.

Amendement 56
Artikel 14, lid 2

2. De lidstaten **trachten** de administratieve formaliteiten voor degenen die schadeloosstelling aanvragen tot een minimum **te beperken**, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheden om de ontvankelijkheid van een aanvraag naar behoren te toetsen en de hoogte van de schadevergoeding vast te stellen.

2. De lidstaten **beperken** de administratieve formaliteiten voor degenen die schadeloosstelling aanvragen tot een minimum te beperken, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheden om de ontvankelijkheid van een aanvraag naar behoren te toetsen en de hoogte van de schadevergoeding vast te stellen.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 57
Artikel 15, lid 2

2. De in lid 1 bedoelde informatie heeft betrekking op de in de artikelen 2 tot en met 13 vastgestelde criteria en de administratieve procedures voor het indienen van aanvragen, en zo nodig op de bijzondere en territoriale bevoegdheid van de in artikel 14, lid 1, bedoelde instanties. Deze informatie is beschikbaar in alle officiële talen van de Europese Gemeenschappen.

2. De in lid 1 bedoelde informatie heeft betrekking op de in de artikelen 2 tot en met 13 vastgestelde criteria en de administratieve procedures voor het indienen van aanvragen, en zo nodig op de bijzondere en territoriale bevoegdheid van de in artikel 14, lid 1, bedoelde instanties. Deze informatie is **voor de ontvanger kosteloos** beschikbaar in alle officiële talen van de Europese Gemeenschappen.

Motivering

Met het oog op volledige toegankelijkheid moet de informatie kosteloos zijn. Dit is in overeenstemming met het beginsel van artikel 23, lid 2.

Amendement 58
Artikel 16, lid 1

1. Indien het misdrijf is gepleegd in een andere lidstaat dan die waar de aanvrager zijn verblijfplaats heeft, heeft de aanvrager het recht zijn aanvraag bij **een** instantie **in deze** lidstaat van verblijf in te dienen, mits hij onder de werkingssfeer van artikel 2, lid 1, valt.

1. Indien het misdrijf is gepleegd in een andere lidstaat dan die waar de aanvrager zijn verblijfplaats heeft, heeft de aanvrager het recht zijn aanvraag bij **de bevoegde** instantie **van zijn** lidstaat van verblijf in te dienen, mits hij onder de werkingssfeer van artikel 2, lid 1, valt.

Motivering

Verduidelijking.

Amendement 59
Artikel 16, lid 2

2. In elke lidstaat worden een of meer instanties opgericht of aangewezen (hierna: "bijstandverlenende instanties"), die bevoegd zijn voor de toepassing van lid 1.

2. In elke lidstaat worden een of meer instanties opgericht of aangewezen (hierna: "bijstandverlenende instanties"), die bevoegd zijn voor de toepassing van lid 1 **en in voorkomend geval optreden ten behoeve van de instanties die in elke lidstaat verantwoordelijk zijn voor de regeling inzake schadeloosstelling van staatswege.**

Motivering

De bijstandverlenende instanties moet dezelfde zijn als of werken voor de nationale instanties die in elke lidstaat verantwoordelijk zijn voor de schadeloosstelling van staatswege.

Amendement 60
Artikel 17, lid 1

1. De bijstandverlenende instantie verstrekt de aanvrager de in artikel 15, lid 1, bedoelde informatie en de vereiste aanvraagformulieren, op basis van de overeenkomstig artikel 24, lid 2, samengestelde handleiding.

1. De bijstandverlenende instantie verstrekt de aanvrager de in artikel 15, lid 1, bedoelde informatie en de vereiste **geharmoniseerde** aanvraagformulieren, op basis van de overeenkomstig artikel 24, lid 2, samengestelde handleiding.

Motivering

Met het oog op de administratieve verwerkbaarheid moeten er op communautair niveau geharmoniseerde aanvraagformulieren komen.

Amendement 61
Artikel 17, lid 2

2. De bijstandverlenende instantie helpt de aanvrager met het invullen van het aanvraagformulier en ziet er voorzover mogelijk op toe dat alle vereiste bewijsstukken bij dit formulier worden gevoegd.

2. De bijstandverlenende instantie helpt de aanvrager met het invullen van het aanvraagformulier en ziet er voorzover mogelijk op toe dat alle vereiste bewijsstukken **en aanvullende informatie** bij dit formulier worden gevoegd.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 62

Artikel 17, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. De bijstandverlenende instantie zorgt ervoor dat het aanvraagformulier en de aanvullende informatie en stukken worden vertaald en beschikbaar gesteld in een taal die door de ontvangende instantie geaccepteerd wordt.

Motivering

De instantie die het slachtoffer bijstaat moet zorgen voor de vereiste vertalingen.

Amendement 63

Artikel 17, lid 3

3. De aanvraag wordt niet beoordeeld door de bijstandverlenende instantie. Deze kan een aanvraag alleen weigeren indien duidelijk is dat die niet te goeder trouw is ingediend.

3. De aanvraag wordt niet beoordeeld door de bijstandverlenende instantie. Deze kan een aanvraag alleen weigeren **in een met redenen omkleed schrijven** indien duidelijk is dat die niet te goeder trouw is ingediend

Motivering

De weigering moet schriftelijk gebeuren en met redenen worden omkleed zodat zij door de rechter getoetst kan worden.

Amendement 64

Artikel 18, zin 1

De bijstandverlenende instantie zendt de aanvraag en eventuele bewijsstukken rechtstreeks aan de bevoegde instantie van de lidstaat die over de aanvraag dient te beslissen (hierna: "beslissende instantie").

De bijstandverlenende instantie zendt de aanvraag en eventuele bewijsstukken **door middel van een geharmoniseerd formulier voor gegevensuitwisseling tussen instanties** rechtstreeks aan de bevoegde instantie van de lidstaat die over de aanvraag dient te beslissen (hierna: "beslissende instantie").

Motivering

De uitwisseling van gegevens tussen de instantie die bijstand verleent en de instantie die beslist moet, gezien de evidente administratieve voordelen en met het oog op de rechtszekerheid, plaatsvinden met een geharmoniseerd formulier.

Amendement 65

Artikel 18, zin 2

Daarbij verstrekt de bijstandverlenende

Daarbij verstrekt de bijstandverlenende

instantie de beslissende instantie de volgende informatie:

instantie **door middel van een geharmoniseerd formulier voor gegevensuitwisseling** de beslissende instantie de volgende informatie:

Motivering

Zie motivering voorgaande amendement.

Amendement 66
Artikel 18, letter b)

(b) een lijst van bijgevoegde bewijsstukken;

(b) een lijst van bijgevoegde bewijsstukken **en indien nodig de vertaling daarvan;**

Motivering

Zie motivering bij amendement 61 op artikel 17, lid 2 bis (nieuw).

Amendement 67
Artikel 18, letter d)

(d) indien nodig in welke taal **de aanvraag is gesteld.**

(d) indien nodig in welke taal **het geharmoniseerde formulier is ingevuld.**

Motivering

Verduidelijking. Zie ook amendement 59 op artikel 17, lid 1.

Amendement 68
Artikel 19, inleidende formule

Na ontvangst van een overeenkomstig artikel 18 verzonden aanvraag, verstrekt de beslissende instantie de bijstandverlenende instantie zo snel mogelijk rechtstreeks de volgende informatie:

Na ontvangst van een overeenkomstig artikel 18 verzonden aanvraag, verstrekt de beslissende instantie de bijstandverlenende instantie **door middel van een geharmoniseerd formulier voor gegevensuitwisseling tussen instanties** zo snel mogelijk rechtstreeks de volgende informatie:

Motivering

Zie amendement 63.

Amendement 69
Artikel 20

De bijstandverlenende instantie helpt de

De bijstandverlenende instantie helpt de

aanvrager bij het verstrekken van de aanvullende informatie waar de beslissende instantie om verzoekt en geeft deze **zo snel mogelijk** rechtstreeks door aan de beslissende instantie, indien nodig met een lijst van de bijgevoegde stukken.

aanvrager bij het verstrekken van de aanvullende informatie waar de beslissende instantie om verzoekt en geeft deze rechtstreeks door aan de beslissende instantie, indien nodig met een lijst van de bijgevoegde stukken.

Motivering

De doorgifte moet onmiddellijk gebeuren.

Amendement 70
Artikel 21, lid 2, letter b)

(b) de aanvrager via een telefoon- of videoverbinding rechtstreeks door de beslissende instantie wordt gehoord overeenkomstig de wetgeving van de lidstaat waar deze instantie is gevestigd.

(b) de aanvrager via een telefoon- of videoverbinding **of elk ander gelijkwaardig communicatiemiddel** rechtstreeks door de beslissende instantie wordt gehoord overeenkomstig de wetgeving van de lidstaat waar deze instantie is gevestigd.

Motivering

De moderne communicatietechnologie verschaft andere mogelijkheden om te communiceren. Gezien de razend snelle technologische ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat straks andere communicatiemiddelen beschikbaar zijn.

Amendement 71
Artikel 23, lid 1, letter b)

b) de volledige tekst van de beslissing van de beslissende instantie, waarvoor het taalgebruik wordt geregeld bij de wet van de lidstaat waar de beslissende instantie is gevestigd;

Schrappen

Motivering

Er moet voor worden gezorgd dat het slachtoffer de tekst van de beslissing kan begrijpen. De bijstandsverlenende en de beslissende instantie hebben een gedeelde verantwoordelijkheid voor het vertalen van de documenten.

Amendement 72
Artikel 24, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. De Commissie stelt in samenwerking met de lidstaten de

bovengenoemde geharmoniseerde formulieren voor het aanvragen van schadeloosstelling en voor gegevensuitwisseling tussen instanties op.

De Commissie zorgt voor de vertaling van deze formulieren in alle officiële talen van de Europese Unie.

Motivering

Geharmoniseerde formulieren moeten worden opgesteld door de Commissie in samenwerking met de lidstaten.

Amendement 73

Artikel 24, lid 2

2. In samenwerking met de lidstaten en in het kader van het bij Kaderbesluit 2001/470/EG ingestelde Europees Justitieel netwerk op het gebied van burgerlijke en handelszaken stelt de Commissie een handleiding samen van de door de lidstaten overeenkomstig lid 1 verstrekte informatie, en publiceert deze op internet. De Commissie zorgt voor de nodige vertalingen van de handleiding.

2. In samenwerking met de lidstaten en in het kader van het bij Kaderbesluit 2001/470/EG ingestelde Europees Justitieel netwerk op het gebied van burgerlijke en handelszaken stelt de Commissie een handleiding samen van de door de lidstaten overeenkomstig lid 1 verstrekte informatie, en publiceert deze op internet. De Commissie zorgt voor de nodige vertalingen van de handleiding ***in alle officiële talen van de Europese Unie.***

Motivering

De handleiding moet worden vertaald in alle officiële talen van de Europese Unie.

Amendement 74

Artikel 25, letter b)

(b) de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de bijstandverlenende en beslissende instanties van de lidstaten bevordert; en

(b) de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de bijstandverlenende en beslissende instanties van de lidstaten ***ontwikkelt, steunt, bevordert en verbetert;*** en

Motivering

Uitbreiding en gedetailleerder beschrijving van de taken van de contactpunten.

Amendement 75

Artikel 27, lid 4

4. De lidstaten delen de Commissie de

4. De lidstaten delen de Commissie de

tekst van de *belangrijkste* nationale wettelijke bepalingen mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

tekst van de nationale wettelijke bepalingen mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Motivering

De lidstaten moeten de Commissie op de hoogte brengen van alle bepalingen die zij vaststellen en niet alleen van de "belangrijkste".

TOELICHTING

I. INLEIDING

Wat in het strafrecht van de meeste landen ter wereld, en dus in de Europese Unie, nog steeds centraal staat, is de definitie van de diverse soorten strafbare feiten, te weten gedragingen die als onverenigbaar met de normen en de grondbeginselen van de rechtsstaat worden beschouwd. Wanneer een staat geconfronteerd wordt met gedragingen en handelingen die als strafbaar feit worden beschouwd, reageert zij hier derhalve op door de daders straffen op te leggen die in verhouding staan tot de veroorzaakte schade, mede met het doel de daders ervan af te houden de strafbare feiten te herhalen en soortgelijk gedrag bij anderen te ontmoedigen.

Wij kunnen derhalve stellen dat de bestaande strafrechtelijke systemen in hoofdzaak beperkt blijven tot de toepassing van het strafrecht als zijnde een verhouding tussen Staat en dader waarbij de bestraffing centraal staat, terwijl slechts recentelijk aandacht wordt besteed aan maatregelen met het oog op rehabilitatie en sociale reïntegratie van de veroordeelde.

II. SLACHTOFFERS VAN MISDRIJVEN. NATIONALE EN INTERNATIONALE STEUNMAATREGELEN

a) Algemene opmerking

Paradoxaal genoeg hebben slachtoffers van een misdrijf in dit rechtssysteem nooit de aandacht gekregen die zij verdienen en kregen zij vaak zelfs geen passende bescherming noch schadevergoeding.

Daarom hebben criminologen en verantwoordelijken voor het strafrechtelijk beleid de laatste decennia bijzondere aandacht besteed aan de positie van het slachtoffer in het strafrecht en aan de bescherming van zijn belangen.

Uit recente studies is gebleken dat slachtoffers van misdrijven aanzienlijke psychologische en materiële schade lijden en veel moeilijkheden ondervinden. De studies tonen op overtuigende wijze aan dat de bescherming van het slachtoffer in het strafrechtelijk beleid een permanente bekommernis moet zijn.

Ter ondersteuning van de slachtoffers van misdrijven moeten twee soorten complementaire maatregelen worden genomen: in de eerste plaats materiële, psychologische, medische en sociale steun en in de tweede plaats schadeloosstelling voor de geleden materiële en morele schade aan het slachtoffer of aan personen ten laste van het slachtoffer.

De schadeloosstelling van het slachtoffer dient niet alleen om de geleden materiële en morele schade zoveel mogelijk te verlichten, maar ook om bij te dragen tot de oplossing van het sociale conflict dat door het misdrijf is ontstaan, en om de toepassing van een rationeel en correct strafrechtelijk beleid mogelijk te maken.

De persoon die het misdrijf heeft begaan en verantwoordelijk is voor de toegebrachte schade, is in eerste instantie aansprakelijk voor de vergoeding of schadeloosstelling die bij besluit van een civiele rechtbank of (in sommige landen) van een strafrechtbank, of bij gerechtelijk of buitengerechtelijk akkoord tussen slachtoffer en de persoon die het misdrijf heeft begaan wordt

vastgesteld. In theorie kunnen het slachtoffer of de personen te zijnen laste op deze wijze genoegdoening krijgen. In de praktijk komt een volledige schadeloosstelling door de dader echter zelden voor, omdat de dader ofwel onbekend, ofwel onvindbaar, ofwel insolvent is.

b) Maatregelen op nationaal niveau

Om bovengenoemde redenen hebben nogal wat landen vanaf de jaren '60 wetgevende maatregelen genomen voor de oprichting van overheidsfondsen, gebaseerd op de beginselen van solidariteit en sociale rechtvaardigheid, om slachtoffers van misdrijven schadeloos te stellen ingeval het slachtoffer (zoals in de meerderheid van de gevallen) onmogelijk op een andere manier kan worden vergoed.

In 1965 werd de eerste wetgeving inzake slachtofferbescherming vastgesteld in de Verenigde Staten en Canada, waar twee wetten werden aangenomen om slachtoffers van misdrijven te beschermen. Dit voorbeeld werd in Europa gevolgd door Finland (1973), Ierland (1974), Nederland (1975), Noorwegen (1976), Frankrijk (1977), Luxemburg (1984), België (1985), Duitsland (1976, gewijzigd in 1983 en 1987) en Spanje (1995). Een aantal lidstaten zoals Italië (1980), Frankrijk (1986) en Spanje (1992) hebben wetten vastgesteld waarin bijzondere aandacht uitgaat naar slachtoffers van terroristische aanslagen. Deze wetten waren het gevolg van de brutale terroristische misdrijven waardoor deze landen herhaaldelijk werden getroffen, en die indruisen tegen de grondbeginselen en essentiële waarden van de beschaving en de mensheid.

c) Maatregelen op internationaal niveau

Buiten de Europese Unie dient te worden gewezen op de volgende rechtsinstrumenten:

1. het Europees Verdrag nr. 116 van de Raad van Europa van 24 november 1983 inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, dat weliswaar een erkend referentiepunt is in Europa, maar door verschillende lidstaten van de Europese Unie nog niet werd geratificeerd.

Voor de landen die het wel hebben geratificeerd, is het Europees Verdrag op 1 februari 1988 in werking getreden.

In dit verdrag verplichten de ondertekenende partijen zich ertoe in hun wetgeving of in hun administratieve organisatie te voorzien in een regeling voor de schadeloosstelling, door middel van overheidsfondsen, van slachtoffers van geweldsmisdrijven met ernstig letsel of zelfs de dood tot gevolg.

Het verdrag geeft een overzicht van de elementen die beschouwd worden als schade die verplicht moet worden vergoed, zoals: verlies van inkomsten van de persoon die als gevolg van het misdrijf gewond is geraakt, medische kosten, ziekenhuiskosten, begrafeniskosten en, ingeval het gaat om personen ten laste van het slachtoffer, verlies van alimentatie.

Het verdrag is gebaseerd op het beginsel van sociale rechtvaardigheid, waarbij elke staat niet alleen zijn eigen onderdanen, maar ook migrerende werknemers, toeristen, studenten, enz., die op zijn grondgebied het slachtoffer van geweld worden, schadeloos stelt.

2. de Aanbevelingen nr. 11 van 1985 en nr. 21 van 1987 van de Raad van Europa inzake de positie van het slachtoffer in het kader van het strafrecht en het strafproces.

3. de Verklaring van de Verenigde Naties over de fundamentele beginselen van rechtvaardigheid voor slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik, op 29 november 1985 goedgekeurd bij resolutie 40/34 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

III. HET BELEID VAN DE EUROPESE UNIE TEN AANZIEN VAN SLACHTOFFERS VAN MISDRIJVEN

De Europese Unie beoogt de totstandkoming van een interne markt. Krachtens artikel 14 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap omvat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen op het grondgebied van de lidstaten van de Unie, waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd.

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam is een van de belangrijkste doelstellingen van de Europese Unie de geleidelijke totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is. Hieronder valt duidelijk ook de bescherming van de slachtoffers van misdrijven.

De Europese burger kan zijn recht op vrij verkeer niet uitoefenen indien de Unie nalaat de nodige maatregelen te nemen om elke burger, ongeacht zijn nationaliteit, wanneer hij op het grondgebied van de Unie het slachtoffer wordt van een misdrijf, te beschermen en de geleden schade te vergoeden.

Daarom werd in het Actieplan van Wenen van de Raad en de Commissie, dat door de Raad justitie en binnenlandse zaken (JBZ) op 3 december 1998 werd goedgekeurd, gevraagd de kwestie van de bescherming van slachtoffers te bespreken en maatregelen op Europees niveau mogelijk te maken.

In de conclusies van de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999 werd nadien aangedrongen op de vaststelling van minimumnormen inzake de bescherming van slachtoffers van misdrijven, in het bijzonder inzake de toegang tot de rechter en het recht op schadevergoeding.

Om concreet vorm te geven aan deze aanwijzingen heeft de Commissie op 14 juli 1999 een mededeling opgesteld aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité over slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie - Reflecties over normen en maatregelen¹. Op 25 april 2000 hechtte de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken haar goedkeuring aan het verslag van Patsy Sörensen over deze mededeling (A5-0126/2000), en op 15 juli 2000 hechtte het Parlement zijn goedkeuring aan de desbetreffende resolutie².

¹ COM(1999) 349.

² PB C 67 van 1.3.2001, blz. 304.

Vervolgens hechtte de Raad op 15 maart 2001 zijn goedkeuring aan Kaderbesluit 2001/220/JBZ inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure¹, waarin wordt gewaarborgd dat een persoon die op het grondgebied van de Unie het slachtoffer wordt van een misdrijf een reële rol wordt toebedeeld in het strafproces en binnen een redelijke termijn een beslissing kan verkrijgen met betrekking tot de schadeloosstelling door de dader. Hieraan ging een verslag van collega Carmen Cerdeira Morterero (A5-0355/2000) vooraf, waarvan de resolutie op 12 december 2000 door het Europees Parlement werd goedgekeurd².

In het kader van de concrete invulling van het politiek mandaat van Tampere heeft de Commissie voorts op 28 september 2001 een groenboek met de titel "Schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven"³ opgesteld, met het doel een raadpleging van de overheidsdiensten en de samenleving in het algemeen op gang te brengen over dit onderwerp. Het verslag hierover, waarvoor ik de eer had tot rapporteur te worden benoemd, is goedgekeurd op 13 september 2002 (A5-0309/2002).

IV. HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN VAN DE RAAD BETREFFENDE DE SCHADELOOSSTELLING VAN SLACHTOFFERS VAN MISDRIJVEN – EVALUATIE

Momenteel bestaan in 13 lidstaten van de Europese Unie regelingen om slachtoffers van misdrijven van overheidswege schadeloos te stellen voor de geleden schade.

Er zijn echter Europese landen die nog geen specifieke wetgeving ter zake hebben en in de lidstaten waar zij wel bestaat zijn er enorme verschillen tussen de geldende regelingen. Of de geleden schade wordt vergoed, en voor welk bedrag, is dus afhankelijk van de plaats waar het slachtoffer woont of de plaats waar het misdrijf heeft plaatsgevonden. Het is dus mogelijk dat twee personen die in identieke omstandigheden maar in verschillende lidstaten het slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, voor soortgelijke schade op totaal verschillende wijze – of soms zelfs helemaal niet – worden vergoed.

De rapporteur vindt een dergelijke situatie in de Europese Unie onaanvaardbaar. De arbitraire en onrechtvaardige behandeling van slachtoffers van misdrijven is absoluut niet in overeenstemming te brengen met de doelstelling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Dat de schadeloosstelling die slachtoffers van misdrijven kunnen krijgen afhankelijk is van de lidstaat waar het misdrijf werd gepleegd, is te wijten aan de diepgaande verschillen tussen de ter zake geldende wetgevingen van de lidstaten.

De rapporteur kan het initiatief van de Commissie dan ook alleen toejuichen en zich, in een eerste algemene evaluatie, gunstig uitlaten over het voorstel voor een richtlijn, dat de onrechtvaardige gevolgen van de verschillen tussen de bestaande regelingen voor schadeloosstelling in de lidstaten wil wegwerken en burgers van de EU en allen die er legaal verblijven wil verzekeren van een passende schadevergoeding wanneer zij binnen de Unie het slachtoffer van een misdrijf worden.

De rapporteur acht het echter wenselijk om de Commissie vrijheden en rechten van de burger,

¹ PB L 82 van 22.3.2001, blz. 1.

² PB C 232 van 17.8.2001, blz. 36.

³ COM(2001) 536.

justitie en binnenlandse zaken 59 amendementen voor te leggen, die erop gericht zijn de uiteindelijke tekst beter af te stemmen op de reële behoeften van de burgers van de EU en allen die er legaal verblijven, wanneer zij binnen de Europese Unie het slachtoffer van een misdrijf worden.